

STATISTIEKEN IN VERBAND MET HET GEBRUIK VAN PROEFDIEREN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST IN 2015

 1. *Aantal instellingen*

Elk jaar moeten de erkende instellingen die proefdieren gebruiken statistische gegevens bezorgen omtrent het aantal dieren dat ze tijdens het voorbije jaar voor proeven hebben gebruikt. Zelfs indien ze geen proeven op dieren hebben uitgevoerd, moeten deze instellingen de bevoegde dienst van Leefmilieu Brussel hierover informeren. In 2015 hebben 31% van de erkende instellingen die proefdieren gebruiken, geen dierproeven uitgevoerd.

Tabel 1 : Erkende instellingen in 2015

AANTAL ERKENDE INSTELLINGEN IN 2015	103
AANTAL ERKENDE INSTELLINGEN DIE IN 2015 GEEN DIERPROEVEN HEBBEN UITGEVOERD	32

 2. *Aantal dieren*

In 2015 bedroeg het totaal aantal dieren dat werd gebruikt voor proeven in het Brusselse Gewest **88.683**, waarvan 0% hergebruikte dieren waren.

Tabel 2 : Hergebruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

AANTAL GEBRUIKTE DIEREN IN 2015	88.683
AANTAL NIET-HERGEBRUIKTE DIEREN	88.683
AANTAL HERGEBRUIKTE DIEREN	0

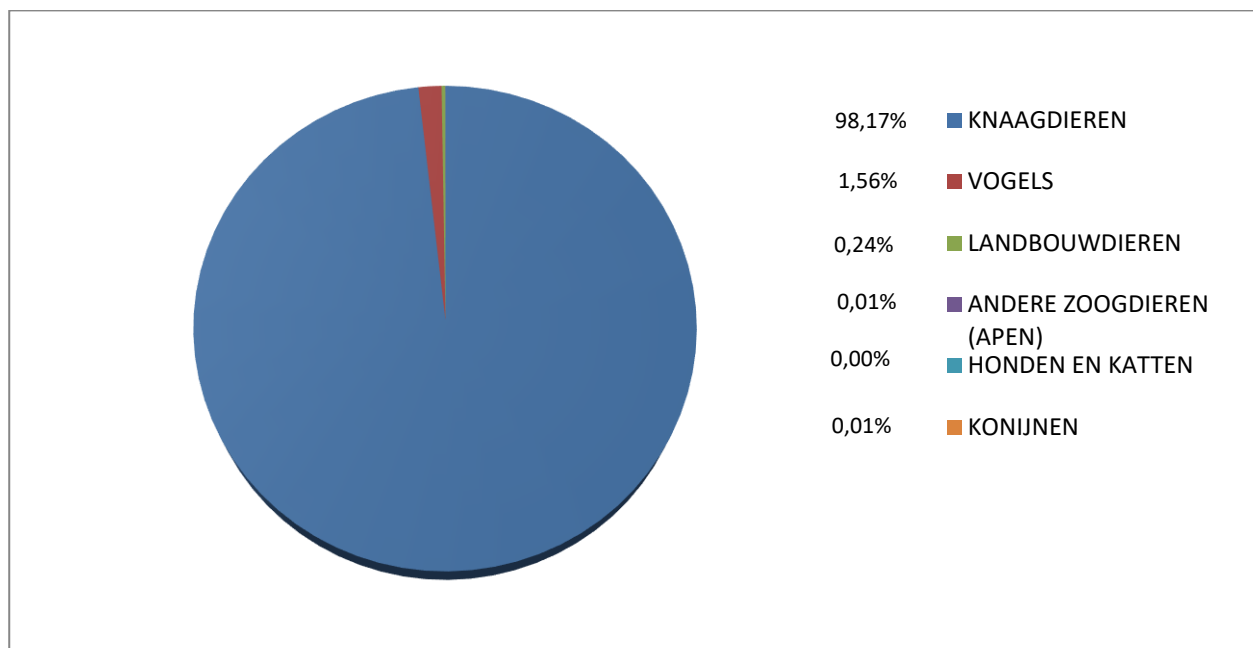
 3. *Diersoorten*

Als rekening wordt gehouden met alle gebruikte dieren, maakt het gedetailleerde onderzoek van dit aantal het mogelijk om 3 grote groepen van gebruikte dieren te onderscheiden. In afnemende volgorde van belang gaat het om knaagdieren (98,17%), vogels (1,56%) en landbouwdieren (0,24%). In 2015 werden 5 primaten en 4 honden en katten gebruikt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tabel 3: Gebruikte diergroepen in 2015

GROEP	PERCENTAGE	AANTAL
KNAAGDIEREN	98,17%	87.063
VOGELS	1,56%	1.385
LANDBOUWDIEREN	0,24%	216
KONIJNEN	0,01%	10
PRIMATEN	0,01%	5
HONDEN EN KATTEN	0,00%	4

Figuur 1 : Gebruikte diergroepen in 2015

De onderstaande tabel geeft, eveneens in afnemende volgorde van belang, een overzicht van de gebruikte diersoorten. Deze tabel toont zodoende aan dat in 2015 muizen de meest gebruikte diersoort was.

Tabel 4: Gebruikte diersoorten volgens belang

INDELING VAN DE GEBRUIKTE DIERSOORTEN IN AFNEMENDE VOLGORDE VAN BELANG		
SOORTEN	AANTAL DIEREN	PER-CENTAGE
Muizen (<i>Mus musculus</i>)	79.613	89,77%
Ratten (<i>Rattus norvegicus</i>)	5.019	5,66%
Cavia's (<i>Cavia porcellus</i>)	2.406	2,71%
Huichoenders (<i>Gallus gallus domesticus</i>)	1.385	1,56%
Varkens (<i>Sus scrofa domesticus</i>)	182	0,21%
Schape (Ovis aries)	34	0,04%
Mongoolse gerbils (<i>Meriones unguiculatus</i>)	25	0,03%
Konijnen (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	10	0,01%
Cynomolgusapen (<i>Macaca fascicularis</i>)	5	0,01%
Honden (<i>Canis familiaris</i>)	4	0,00%

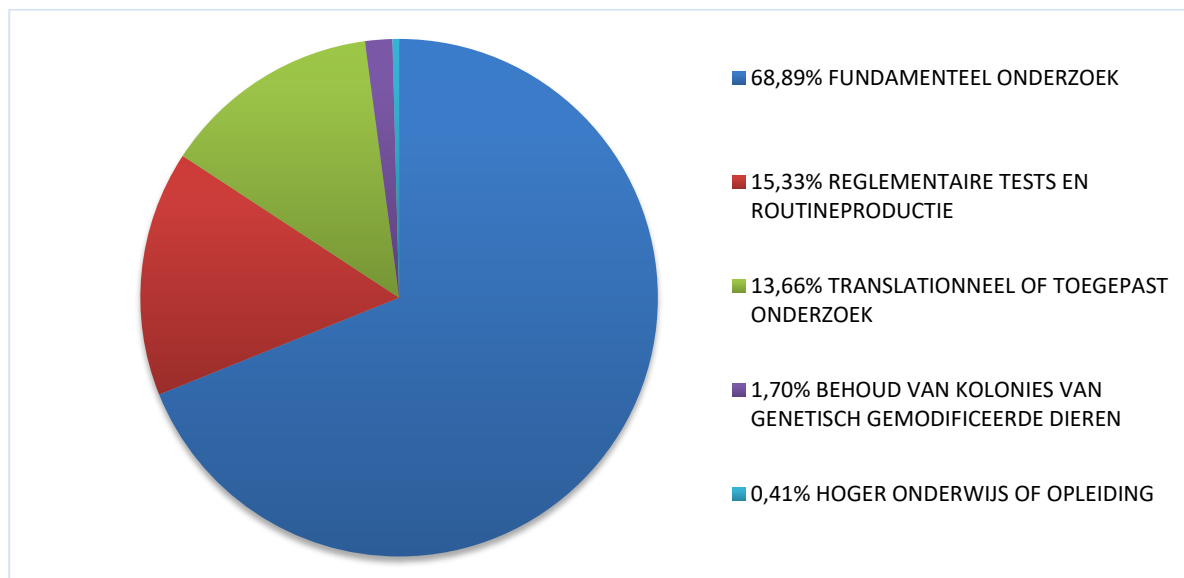
4. Gebruiksdomeinen

De wetenschappelijke projecten waarvoor de dieren werden gebruikt, behoren - in afnemende volgorde van belang - tot het domein van het fundamenteel onderzoek (68,89% van de gebruikte dieren), gevolgd door het gebruik op grond van regelgeving en voor routineproductie (15,33%) en het omzettingsgericht en toegepast onderzoek (13,66%). Fundamenteel onderzoek is het deel van de wetenschap dat zich bezig houdt met het onderzoeken van de basismechanismen van een aandoening terwijl omzettingsgericht en toegepast onderzoek de wetenschappelijke kennis en methodologie inzet bij het ontwikkelen van praktisch bruikbare producten en methoden.

Tabel 5: Domeinen waar in 2017 proefdieren ingezet werden

DOMEIN VAN DE PROJECTEN	PERCENTAGE	AANTAL
Fundamenteel onderzoek	68,89%	61.097
Het gebruik op grond van regelgeving en voor routineproductie	15,33%	13.597
Omzettingsgericht en toegepast onderzoek	13,66%	12.117
Instandhouding van kolonies van bestendig genetisch gewijzigde dieren, niet gebruikt in andere procedures	1,70%	1.511
Hoger onderwijs of opleiding voor het verwerven, op peil houden of verbeteren van beroepsvaardigheden	0,41%	3.614

Figuur 2: Overzicht gebruiksdomeinen

Een meer gedetailleerde analyse toont aan dat bij fundamenteel onderzoek vooral muizen (71,64% van de gebruikte muizen) en ratten (78,88% van de gebruikte ratten) worden gebruikt. Het omzettingsgericht en toegepast onderzoek gebruikt hoofdzakelijk varkens (47,25%), maar ook ratten (19,33% van de gebruikte ratten) en muizen (11,96% van de gebruikte muizen) en, terwijl voor het gebruik op grond van regelgeving en voor routineproductie vooral cavia's (95,55% van de gebruikte cavia's) en muizen (14,19% van de gebruikte muizen) werden gebruikt.

Tabel 6: Overzicht voornaamste diersoorten per meest voorkomend gebruiksdomein

DIERSOORT	FUNDAMENTEEL ONDERZOEK	OMZETTINGSGERICHT EN TOEGEPAST ONDERZOEK	GEBRUIK OP GROND VAN REGELGEVING EN VOOR ROUTINEPRODUCTIE
Muizen	71,64%	11,96%	14,19%
Ratten	78,88%	19,33%	
Cavia's		4,07%	95,55%
Varkens	44,51%	47,25%	

Tabel 7: Diersoorten per gebruiksdomein

DIERSOORT	FUNDAMENTEEL ONDERZOEK	OMZETTINGSGERICHT EN TOEGEPAST ONDERZOEK	HET GEBRUIK OP GROND VAN REGELGEVING EN ROUTINEPRODUCTIE	HOGER ONDERWIJS OF OPLEIDING	INSTANDHOUDING VAN KOLONIES VAN BESTENDIG GENETISCH GEWIJZIGDE DIEREN, NIET GEBRUIKT IN ANDERE PROCEDURES
Muizen (<i>Mus musculus</i>)	57.035	9.525	11.298	244	1.511
Ratten (<i>Rattus norvegicus</i>)	3.959	970	0	90	0
Cavia's (<i>Cavia porcellus</i>)	0	98	2.299	9	0
Mongoolse gerbils (<i>Meriones unguiculatus</i>)	0	25	0	0	0
Konijnen (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	10	0	0	0	0
Honden (<i>Canis familiaris</i>)	4	0	0	0	0
Varkens (<i>Sus scrofa domesticus</i>)	81	86	0	15	0
Schapen (<i>Ovis aries</i>)	0	34	0	0	0
Cynomolgusapen (<i>Macaca fascicularis</i>)	5	0	0	0	0
Kippen (<i>Gallus gallus domesticus</i>)	3	1.379	0	3	0
Totaal	61.097	12.117	13597	361	1.511

Uit nader onderzoek van de cijfers betreffende de onderzoeksdomeinen blijkt dat de proeven voor fundamenteel onderzoek voornamelijk betrekking hebben op studies omtrent de mechanismen van oncologie (28,99% van de proeven van het fundamenteel onderzoek) en het immuunstelsel (25,06 van de proeven van het fundamenteel onderzoek) .

Tabel 8: Domeinen binnen fundamenteel onderzoek

FUNDAMENTEEL ONDERZOEK	PERCENTAGE
Oncologie	28,99%
Immuunstelsel	25,06%

Op gebied van omzettingsgericht en toegepast onderzoek gaat het vooral om de diagnostiek (32,34% van de proeven), ziekten en stoornissen bij dieren (16,92% van de tests van het toegepast onderzoek) en infectieziekten bij de mens (16,10% van de proeven).

Tabel 9: Domeinen binnen omzettingsgericht en toegepast onderzoek

OMZETTINGSGERICHT EN TOEGEPAST ONDERZOEK	PERCENTAGE
Diagnostiek	32,34%
Ziekten en stoornissen bij dieren	16,92%
Infectieziekten bij de mens	16,10%

Bij de reglementaire tests en routineproducties gaat het om de kwaliteitscontrole van producten en bijna exclusief om activiteitsonderzoek van producten (78,80% van de reglementaire tests) en veiligheidsonderzoek van levensmiddelen en dierenvoeding (9,01% van de reglementaire tests).

Tabel 10 : Domeinen binnen kwaliteitscontrole

HET GEBRUIK OP GROND VAN REGELGEVING EN VOOR ROUTINEPRODUCTIE	PERCENTAGE
Veiligheidsonderzoek van levensmiddelen en dierenvoeding	9,01%
Activiteitsonderzoek van producten	78,80%

5. Evolutie van de gegevens ten opzichte van de cijfers van 2014

Het aantal erkende instellingen dat in 2015 dieren gebruikt voor proeven, is gedaald met 6,36% in vergelijking met 2014 (103 erkende instellingen in 2015 tegenover 110 in 2014). Er wordt in 2015 een daling met 9,32% van het totaal aantal gebruikte dieren vastgesteld (88.683) ten opzichte van 2014 (97.803). In verhouding tot het totaal aantal dieren dat in 2015 is gebruikt, is het percentage knaagdieren licht gestegen (98,17% van de gebruikte dieren) in vergelijking met 2014 (97,97% van de gebruikte dieren). Het percentage gebruikte vogels en landbouwdieren is echter gedaald in vergelijking met 2014 (-10% voor de vogels en -51% voor de landbouwdieren). Wat de diersoorten betreft, waren de knaagdieren en de vogels in 2014 de meest gebruikte dieren. Wij stellen in 2015 het gebruik van 10 konijnen vast, tegenover 0 in 2014. In vergelijking met 2014 werden er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2015 wel minder honden en apen gebruikt (van 8 naar 4 honden en van 8 naar 5 apen), wat neerkomt op een daling van 50% voor de honden en van 37,5% voor de apen. Zoals in 2014 werd er in 2015 ook geen enkele kat gebruikt.

De voornaamste domeinen van de experimentele procedures waren in 2014 ook het fundamenteel onderzoek (68,89% van de gebruikte dieren in 2015 tegenover 68,42% in 2014, het gebruik op grond van regelgeving en voor routineproductie (15,33% van de gebruikte dieren in 2015 tegenover 16,73% in 2014) en het omzettingsgericht en toegepast onderzoek (13,66% van de gebruikte dieren in 2015 tegenover 12,81% in 2014).

Tabel 11: Evolutie van de gegevens voor 2015 ten opzichte van 2014

	2015 versus 2014
TOTAAL AANTAL GEBRUIKTE DIEREN	-9,32%
KNAAGDIEREN	-9,13%
VOGELS	-9,89%
LANDBOUWDIEREN	-50,57%
HONDEN EN KATTEN	-50%
APEN	-37,5%